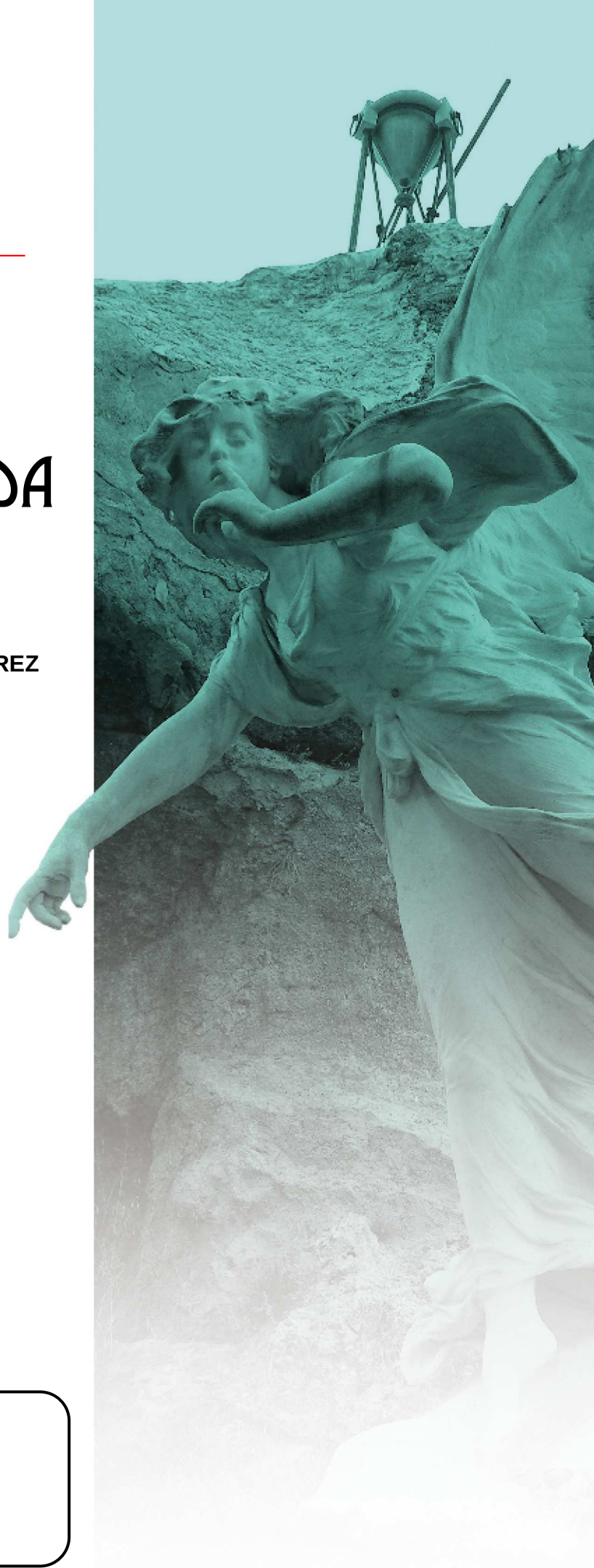

UNITAT DIDÀCTICA

ALCOI: LA CIUTAT DORMIDA

ELISA BENEYTO GÓMEZ – LLUÍS VIDAL PÉREZ

NOM i COGNOMS:

ACTIVITATS VISITA CEMENTERI D'ALCOI

- Anem a fer una visita per la Història i l'Art del Cementeri d'Alcoi, anomenat de Sant Antoni Abat o, popularment, de Cantagallet, pel turó on està situat.
- La funció principal del recinte és, com sabeu, allotjar els difunts, per a que puguin perviure en la memòria dels seus éssers estimats. Per això, heu de tenir el màxim respecte durant el recorregut, sense escridassar ni tocar cap element. Feu cas, en tot moment, a les indicacions dels professors.
- A través de la visita coneixereu, per una banda, com la Història d'Alcoi es veu reflectida a l'evolució del Cementeri i als seus recintes diferenciats; i per altra, també s'aproparem als símbols i costums funeraris, la majoria dels quals no han canviat al llarg dels segles.
- A continuació, teniu unes activitats que treballareu tant a classe com durant la visita.

ESCRIU

OBSERVA

LLIG

EL RECINTE

L'actual Cementeri d'Alcoi és de **1885**, així que, com pots imaginar, no és el primer que hem tingut a Alcoi. Els guies us diran on estaven els tres anteriors, anota'ls:

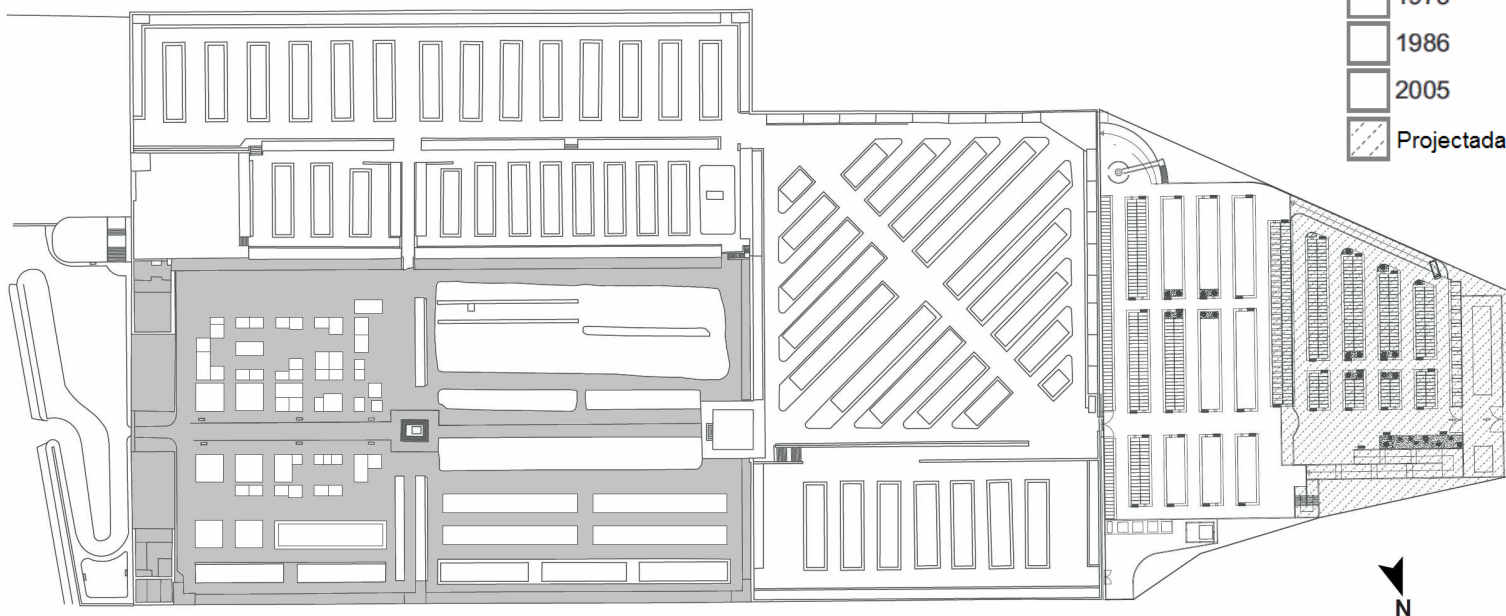
1r _____ 2n _____ 3r _____

L'autor del **projecte** va ser l'**enginyer alcoià Enric Vilaplana**. Observa el plànol i, a partir del primer recinte, utilitza diferents colors per a marcar el que penses que són les ampliacions que ha tingut. No oblidis pintar també la llegenda:

FASES

	1889
	1909
	1952
	1975
	1986
	2005
	Projectada

L'ART

El Cementeri es pot visitar com si es tractara d'un **museu a l'aire lliure**. Observarem architectures, escultures en relleu i exemptes, i arts aplicades com els vitralls, la forja, etc.

  Ací tens uns exemples de **panteons arquitectònics**. Numera'ls de més antic a més modern. Quin t'agrada més per a una tomba? I menys? Per què?

○

○

○

  A continuació tenim dos tipus d'**escultura**, un relleu i una exempta, obra de l'artista alcoià **Llorenç Rida**. Descriu el que veus a cadascuna:

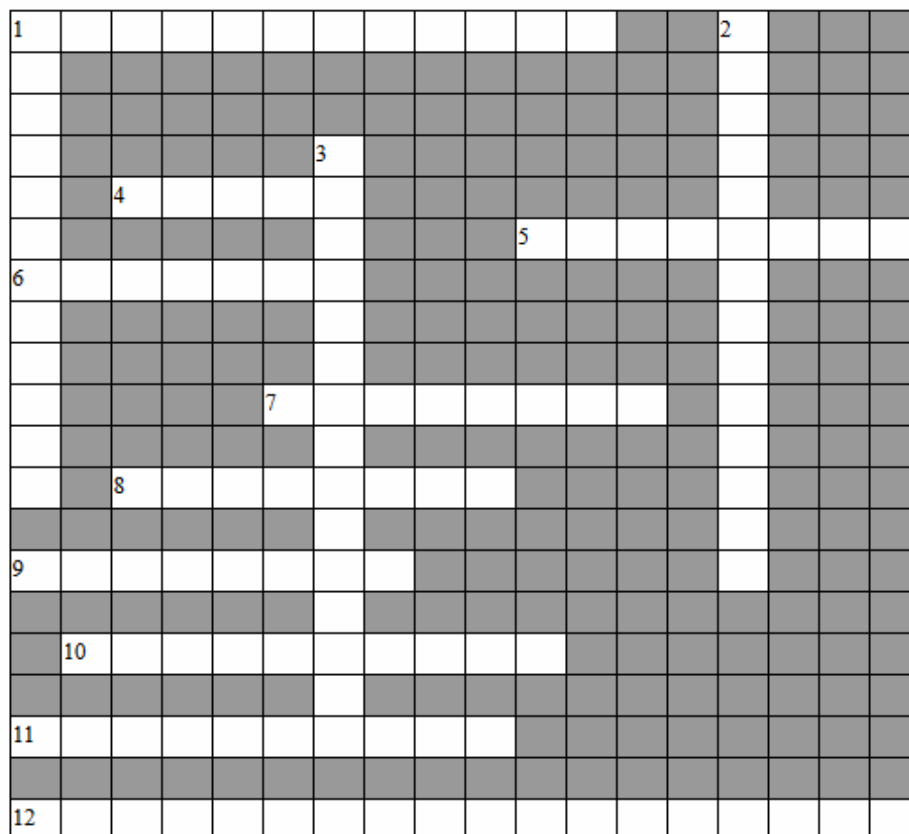
TIPOLOGIES I CLASSES SOCIALS

A mesura que va utilitzant-se, apareixen noves necessitats al Cementeri. Has de pensar que, si **en la vida hi ha diferències socials entre les persones**, molts també les volen mantenir al moment de la mort. Per altra banda, també trobarem col·lectius especials que voldran una parcel·la diferenciada.

Relaciona les tipologies d'enterrament i parcel·les que et facilitem amb les seues definicions, tot ubicant-les a l'encreuat.

NÍNIXOLS, FOSSES NÍNIXOL, MILITARS, FOSSA GENERAL, HIPOGEUS, CEMENTERI CIVIL, FOSSA DISTINGIDA, COLUMBARIS, CENOTAFI, RELIGIOSES, GALERIA SUBTERRÀNIA, CLERO, PANTEONS.

HORITZONTAL

1. Als inicis, per als que no tenien recursos econòmics.
4. Recinte exclusiu per a sacerdots.
5. Pensat per als alcohòlics i il·lustres.
6. És la tipologia més comuna i utilitzada.
7. Semblen excavats a la roca.
8. Parcel·la destinada als del Quarter d'Alçamora.
9. Són els enterraments més luxosos. Hi han de diferents estils artístics.
10. Estan agrupades per congregacions. Predomina el color blanc.
11. Per a contenir cendres o restes.
12. Estan baix de terra, però ventilades i il·luminades.

VERTICAL

1. Petites architectures adossades al mur.
2. Per a tots aquells que no creien en la religió catòlica.
3. Enterrament per a classes mitjanes.

SÍMBOLS FUNERARIS

La simbologia funerària és molt important, perquè pràcticament no varia al llarg de la Història i **transmet uns missatges** relacionats amb la mort i la creença en el més enllà que poden ser entesos per tots en qualsevol època.

 A continuació, tens alguns exemples de símbols utilitzats. A classe, pensa i escriu **què pot significar cadascun**, i durant l'explicació dels guies **comprova si ho has encertat**. També pots fer una marca cada vegada que veges un d'aquests símbols al llarg de la visita, i al final indica quin s'ha repetit més.

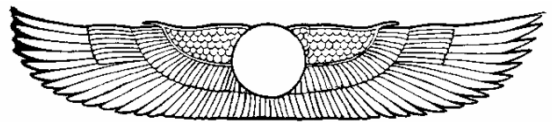
Alfa i Omega _____

Palma del Martiri _____

Tempus fugit _____

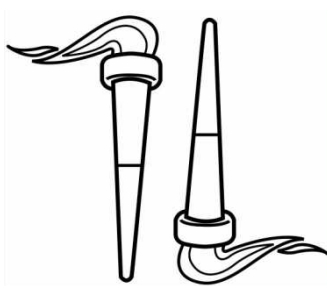
Ra _____

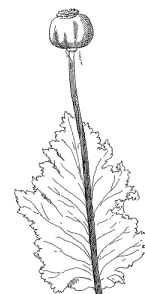
Mussol _____

Calavera amb tibies _____

Torxa encesa _____

Capoll de cascall _____

Corona de llorer _____

Lacrimatòria _____

LA BOTÁNICA

Un últim aspecte que has de tenir en compte durant la visita és la vegetació, tant de tipus natural com artificial. A continuació, tens el **mite de Ciparissus**, que utilitzaven els grecs per explicar la ubicació de xiprers als cementeris.

Llegiu-lo a classe:

Als camps de Cartea hi havia un cérvol al que les nimfes del lloc tenien per sagrat. No li faltava de res a l'animal, que amb el pas dels anys s'havia acostumat a passejar tranquil·lament per tota la comarca. El cérvol es deixava acariciar per tots però, sens dubte, amb qui més va congeniar fou amb Ciparissus. El noi, acompanyava el cérvol a les aigües més netes per a beure i a les millors pastures per a menjar. Però va succeir un dia, que el cérvol sagrat es va tombar a dormir després d'un bon tiberi. Ciparissus havia eixit a caçar en companyia del

seu amic, el déu Apol·lo, i al veure que es menejaven uns matolls, va llançar la seua javelina. L'arma del jove, que no havia reconegut el seu estimat amic, va ferir de mort al sagrat cérvol de les nimfes. Res van poder fer ni Apol·lo, amb els seus coneixements mèdics, ni Ciparissus que, de genolls, plorava desconsolat sobre el cadàver del seu amic i demanava als déus estar de dol per a tota l'eternitat. Esgotades totes les llàgrimes, van començar els seus membres a endurir-se, mentre el pèl li creixia i es tornava de color verd, tot adquirint una gran altura i arribant quasi a tocar el cel. Molt trist i apesarat va quedar Apol·lo, i va decidir transformar el seu amic Ciparissus en un bell xiprer, alhora que va pronunciar aquestes paraules amb veu profunda: *"Dol i consol seràs des d'aquest instant per a la gent"*.

Metamorfosis, d'Ovidi.

Els **xiprers** són arbres de **fulla perenne**. Penses que això té alguna relació amb el món funerari? Per què?

👁️ Ací tens el **panteó més antic del Cementeri (1838)**. Trobes alguna semblança amb el xiprer que té al darrere?

[illegible]